

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง

สุภาวดี เนติเมธี (พย.ม.) (การพยาบาลครอบครัว) อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา
ดวงเดือน ดวงสำราญ (พย.ม.) (การผดุงครรภ์ขั้นสูง) อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 99 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย คือ ทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละชุด เท่ากับ 0.82, 0.85, 0.82, 0.88 และ 0.96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านสติปัญญากำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.032$; $p<0.001$, $r=0.045$; $p<0.001$ และ $r=0.031$; $p=0.008$) ตามลำดับ สำหรับตัวแปรทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้ร้อยละ 35.20 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ผู้สอนควรเพิ่มกลยุทธ์หรือวิธีการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นและพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

คำสำคัญ: ทักษะด้านสติปัญญา, เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน, พฤติกรรมการเรียน, พฤติกรรมการสอนของอาจารย์, สิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1

Factors Influencing Academic Achievement in Maternal-Child Nursing and Midwifery I of Nursing Students, Faculty of Nursing a Private University

Supavadee Netimetee (M.N.S.) Lecturer in Faculty of nursing science Vongchavalitkul University, Nakhonratchasima
Duangduean Duangsamran (M.N.S.) Lecture in Faculty of nursing science Vongchavalitkul University, Nakhonratchasima

Abstract

Descriptive research aimed to study the factors affecting academic achievement in Maternal-Child Nursing and Midwifery I subject among nursing students, Faculty of nursing at a private university. Ninety-nine participants were asked to answer the questionnaire composed of opinion questionnaire on five factors include cognitive domain, affective domain, psychomotor domain, lecturer behavior, and academic support, did the questionnaire with validity by experts and testing the reliability of the questionnaire by Cronbach's alpha coefficient were 0.82, 0.85, 0.82, 0.88 and 0.96 respectively. The data were analyzed by using statistical methods including frequency, percentages, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The result revealed that the cognitive domain, affective domain, and lecturer behavior domain were significantly positively related to affecting academic achievement in Maternal-Child Nursing and Midwifery I subject ($r=0.032$; $p<0.001$, $r=0.045$; $p<0.001$ and $r=0.031$; $p=0.008$) respectively. The cognitive domain, affective domain, and lecturer behavior domain all together were the co-predictors of academic achievement in Maternal-Child Nursing and Midwifery I subject among nursing students that could be predictable 35.20% with statistical significance ($p<0.001$).

These finding suggested that the lecturer should add strategies or methods for teaching and learning to stimulate and develop cognitive behavior Including incentive promoting for academic achievement to improve learning environment, to facilitate students' learning and fulfil nursing students in their studies.

Keywords: cognitive domain, affective domain, psychomotor domain, lecturer behavior and academic support, academic achievement in Maternal-child nursing and midwifery I subject

บทนำ

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการด้านสุขภาพทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้การดูแล ฟันฟูสุขภาพ ป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพโดยอาศัยความรู้เฉพาะทางการพยาบาลในการปฏิบัติงาน¹ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงมีความสำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลในอนาคตซึ่งเป็นการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษและได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน โดยมีเป้าหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถทั้งด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติการพยาบาล รวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งหวังว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะสามารถเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพได้

ปัญหาของระบบการศึกษาในประเทศไทยพบว่าประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำลงทุกปีด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น งบประมาณในการสนับสนุนการศึกษาไม่เพียงพอ คุณภาพครูผู้สอน และนักเรียนขาดแรงผลักดันในการเรียน² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงมีนโยบายเพื่อลดปัญหาดังกล่าวโดยให้พัฒนาระบบการบริหารจัดการทางด้านการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอนและระบบการวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นในทุกสถานศึกษา³ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทั้งในภาครัฐและเอกชนมีการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคปฏิบัติถือเป็นหัวใจสำคัญเพื่อฝึกการดูแลผู้รับบริการให้มีคุณภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ นั้น มีการออกแบบการเรียนการสอนให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลักการวิเคราะห์กรณีศึกษา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและได้มีการกำหนดการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามประมวลวิชาของหลักสูตร จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีที่ 3 ในช่วงปีการศึกษา 2559 และ 2560 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีนักศึกษายังมีผลการ

เรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคะแนนมากกว่าร้อยละ 60 ของรายวิชาในการสอบครั้งแรกของจำนวนนักศึกษาทั้งชั้นปี เพียงร้อยละ 19.20 และ 22.22 อาจเนื่องมาจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น การจัดการเรียนการสอน ระบบการศึกษา ความวิตกกังวลของนักศึกษา พฤติกรรมการเรียน เจตคติต่อการเรียน เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐมพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ คือ ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในเรื่องการใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ด้านระบบสังคม เรื่องผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ และด้านสาระความรู้และสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ในเรื่องการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ⁴ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลายในวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลายอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ทั้งด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านบรรยากาศการเรียนรู้และด้านผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในระบบการศึกษา เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ เป็นผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับตัวแปรหลายด้าน คือ คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอนสภาพต่างๆ ของสถาบันการศึกษา⁵ ดังนั้นจึงต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยเฉพาะการประเมินผลภายหลังการเรียนเพราะเป็นกระบวนการควบคุมคุณภาพที่ตัดสินว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลสรุปไปปรับแก้ไขส่วนต่างๆ ของระบบการจัดการเรียนการสอน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาล

มารดา ทารกและการผดุงครรภ์¹ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง โดยใช้แนวคิดของ Bloom⁶ มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย หมายถึง ทักษะด้านสติปัญญา ด้านจิตพิสัย หมายถึง เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และด้านทักษะพิสัย หมายถึง พฤติกรรมการเรียน และเพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาเพิ่มอีก 2 ปัจจัยเข้ามาในการศึกษาครั้งนี้ด้วย คือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน รวมเป็น 5 ปัจจัย ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์¹ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์¹
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์¹ ประชากรในการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน

ตัวอย่างในการศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งทุกราย จำนวน 99 คน

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์-มิถุนายน พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา รายได้ต่อเดือน รายได้ผู้ปกครองต่อปี และรายได้พิเศษต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย คือ ทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชา และการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอนโดยดัดแปลงมาจาก สินีนาฏ หงส์ระนัย และ นิรามัย อูสาหะ⁷ ที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยและด้านการเรียนการสอนสาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ จำนวน 3 คน ได้ค่า CVI=0.89 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีลักษณะตัวอย่างคล้ายคลึงกันจำนวน 30 คนเพื่อหาความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดดังนี้ (1) แบบสอบถามทักษะด้านสติปัญญา=0.82 (2) แบบสอบถามเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน=0.85 (3) แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียน=0.82 (4) แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของอาจารย์=0.88 และ (5)แบบสอบถามสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน=0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment

Correlation Coefficient) กำหนดค่านัยสำคัญที่ 0.05

3. พยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) กำหนดค่านัยสำคัญที่ 0.05

ข้อพิจารณาทางจริยธรรม

การวิจัยนี้ ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนครราชสีมา เลขที่ใบรับรอง 073/2017 และได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยขออนุญาตจากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์และข้อจำกัดโดยละเอียด และให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อไว้ในหนังสือยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน สำหรับข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับและใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง 99 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงตอบแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดร้อยละ 97 ภูมิสำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ร้อยละ 75.76 รายได้ต่อเดือน 4,001-6,000 บาทร้อยละ 52.52 รายได้ผู้ปกครองต่อปี 200,001-400,000 บาท ร้อยละ 46.46 และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีรายได้พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 94.95 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N=99)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	
หญิง	96 (97.00)
ชาย	3 (3.00)
ภูมิสำเนา	
ภาคกลาง	2 (2.02)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
ตอนบน	6 (6.06)
ตอนกลาง	16 (16.16)
ตอนล่าง	75 (75.76)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N=99) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ร้อยละ)
รายได้ต่อเดือน (บาท)	
2,001 – 4,000	25 (25.25)
4,001 – 6,000	52 (52.52)
6,001 – 8,000	22 (22.22)
รายได้ผู้ปกครองต่อปี (บาท)	
น้อยกว่า 200,000	35 (35.35)
200,001 – 400,000	46 (46.46)
400,001 – 600,000	15 (15.15)
มากกว่า 600,001	3 (3.03)
รายได้พิเศษ ต่อเดือน (บาท)	
- ไม่มี	94 (94.95)
- มี	5 (5.05)
15,000	1 (1.01)
2,000	2 (2.02)
3,000	1 (1.01)
4,000	1 (1.01)

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า ทักษะด้านสติปัญญา (X1) เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน (X2) และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.032$; $p<0.001$, $r=0.045$; $p<0.001$ และ $r=0.031$; $p=0.008$ ตามลำดับ) ส่วนด้านพฤติกรรมการเรียน และสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r	p-value
ทักษะด้านสติปัญญา (X1)	0.032	<0.001
เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน (X2)	0.045	<0.001
พฤติกรรมการเรียน (X3)	1.86	0.520
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X4)	0.031	0.008
สิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน (X5)	0.328	0.869

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีอำนาจในการพยากรณ์ได้มากที่สุดถึงร้อยละ 31.50 คือ ทักษะด้านสติปัญญา รองลงมาคือ เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน เพิ่มค่าการพยากรณ์ (R^2 Change) ได้อีกร้อยละ 0.022 และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เพิ่มค่าการพยากรณ์ได้อีกร้อยละ 0.015 โดยได้ค่าการพยากรณ์ทั้งหมดรวมเป็นร้อยละ 35.20 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (N=99)

ลำดับขั้นตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 Change	F	p-value
ทักษะด้านสติปัญญา	0.032	0.315	0.315	27.823	<0.001
เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน	0.045	0.337	0.022	17.352	<0.001
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	0.031	0.352	0.015	15.161	<0.001

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่าตัวพยากรณ์ที่มีค่าสูงสุดคือ ทักษะด้านสติปัญญา (Beta=0.210) รองลงมาคือ เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน (Beta=0.178) และรองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (Beta=0.021)

แสดงว่า ทักษะด้านสติปัญญา มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ รองลงมาคือ เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) การทดสอบความมีนัยสำคัญ B ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่ใช้ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (N=99)

ปัจจัย	B	SE.B	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	15.09	3.07	8.995	21.19	<0.001
X1: ทักษะด้านสติปัญญา	0.302	0.05	0.210	0.329	<0.001
X2: เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน	0.239	0.03	0.178	0.301	<0.001
X3: พฤติกรรมการเรียน	0.033	0.05	-0.07	0.133	0.520
X4: พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	0.079	0.03	0.021	0.137	<0.001
X5: สิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน	0.007	0.04	-0.07	0.085	0.869

Constant (a) = 75.731, R = 0.396, R^2 = .147, Adjusted R^2 = 1.31, F = 6.084

สามารถสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 15.09 + 0.302X_1 + 0.239X_2 + 0.079X_4$$

Y = (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (คะแนนดิบ))

X_1 = ทักษะด้านสติปัญญา

X_2 = เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน

X_4 = พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.210X_1 + 0.178X_2 + 0.021X_4$$

Z = (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (คะแนนมาตรฐาน))

X_1 = ทักษะด้านสติปัญญา

X_2 = เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน

X_4 = พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

อภิปรายและสรุปผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง สามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า ทักษะด้านสติปัญญา และเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r=0.032$ และ 0.045 ตามลำดับ) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การมีความรู้พื้นฐาน การมีความจำที่ดี ความสามารถในการสรุปประเด็น การถ่ายทอดความรู้ การแสวงหาความรู้ และการวิเคราะห์สถานการณ์กรณีศึกษา มีความสัมพันธ์ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนที่สูงขึ้น

สอดคล้องกับการศึกษาของรณชัย คนบุญ และคณะ⁸ และรุ่งฤดี กล้าหาญ⁹ รวมทั้งการที่ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อรายวิชา การให้ความสำคัญกับรายวิชา มีความสัมพันธ์ที่จะทำให้ผู้เรียนได้ผลการเรียนที่สูงขึ้นได้ด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งฤดี กล้าหาญ⁹ ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านเจตคติต่อรายวิชาอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ตัวแปรด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ ($r=0.031$, $p=0.008$) สามารถอธิบายได้ว่า การที่ผู้สอนมีการเตรียมตัวที่ดี การเป็นตัวอย่างที่ดี การใช้เทคนิควิธีการสอนที่เข้าใจได้ง่ายเหมาะสมต่อผู้เรียนจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับกาญจนา เลิศถาวรธรรม และคณะ¹⁰ ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และการศึกษาของปณณนุช พิมใจใส และนนกัธ วงษ์จันทร์⁴ พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอนที่เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

ส่วนด้านพฤติกรรมการเรียนและสิ่งที่น่าสนใจ การเรียนการสอน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เนื่องจากพฤติกรรมการเรียน เช่น การเข้าห้องเรียน การศึกษาทบทวนบทเรียน การทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย พฤติกรรมการเลี้ยวตอบคำถามในห้องเรียน เป็นต้น เป็นสิ่งที่ผู้เรียนคิดเห็นว่าจะไม่มีความสัมพันธ์ต่อการที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลายการศึกษา^{7,10} ที่สรุปว่าพฤติกรรมการเรียนมีความสัมพันธ์กับการทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การเข้าห้องเรียนช้าหรือไม่ตรงเวลา การไม่ได้ทบทวนบทเรียนก่อนเข้าเรียน หรือหลังเลิกเรียน การปรึกษาเนื้อหาวิชากับอาจารย์ การหลีกเลี่ยงตอบคำถามหรือก้มหน้าเมื่อถูกอาจารย์ถาม ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญในการที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือ

ได้คะแนนที่สูงขึ้น ซึ่งนักศึกษาอาจมองเห็นตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่า

ปัจจัยเรื่องสิ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ผู้เรียนคิดเห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์ต่อการที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น เอกสาร ตำรา มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ การสืบค้นจากคอมพิวเตอร์ ความเร็วของการสืบค้นจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา เลิศถาวรธรรมและคณะ¹⁰ ที่พบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา คือ การบริการของสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานที่สนับสนุนการเรียน ปัจจัยนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสอดคล้องกับการศึกษาของบุญยง พิมใจใส และนนกัธ วงษ์จันทร์⁴ ที่พบว่า ระบบสนับสนุนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาให้ความสำคัญด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนต่อการนำไปใช้ประโยชน์ด้านการผ่อนคลายความเครียดมากกว่าการใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า มีตัวแปรร่วม 3 ตัวแปร คือ ทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้ร้อยละ 35.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าหากผู้สอนมีวิธีการฝึกให้นักศึกษาพยาบาลเกิดทักษะด้านสติปัญญาต่อการเรียน รวมทั้งสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและการจัดการเรียนการสอน และอาจารย์ผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่ดีจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของบุญยง พิมใจใส และนนกัธ วงษ์จันทร์⁴ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านสาระความรู้ ที่เทียบเคียงได้กับตัวแปรทักษะด้านสติปัญญา 2) ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน ที่เทียบเคียงได้กับตัวแปรเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และ 3) ปัจจัยด้านระบบสังคมที่เทียบเคียงได้กับตัวแปรพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยสามารถร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา

ทารกและการผดุงครรภ์ได้ร้อยละ 15.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้วยเหตุนี้สามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยทักษะด้านสติปัญญาเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสมองด้านความรู้คิด ความเฉลียวฉลาด ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับด้านความสนใจ ความรู้สึก ทศนคติต่อรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่สะท้อนลักษณะนิสัยใจคอ อารมณ์ของผู้สอน การเตรียมตัวสอน การเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอน ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เช่น รายวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับทักษะด้านสติปัญญา เจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน และด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ โดยทักษะด้านสติปัญญานั้น ผู้สอนสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน ส่งเสริมการจดจำที่ดี สร้างความเข้าใจและวิธีการนำความรู้ไปใช้ สอนการสรุปประเด็น การจับใจความสำคัญ และฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษาทางการพยาบาล ส่วนเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรสร้างให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ทำให้ในชั่วโมงเรียนน่าสนใจ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนว่าเป็นวิชาที่ไม่ยาก จุดประเด็นและสร้างมุมมองในการประกอบวิชาชีพที่ดีในการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ รวมทั้งด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ต้องมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีทั้งด้านเทคนิควิธีการสอน อุปกรณ์ เอกสารประกอบการสอน การเข้าสอนอย่างสม่ำเสมอ ตรงเวลา สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ มีการชี้แจงวิธีการเรียน วัตถุประสงค์การเรียน และการวัดผล องค์ประกอบเหล่านี้จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี และมีผลการเรียนที่สูงขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ในปีการศึกษาต่อไป
2. ผู้บริหารหลักสูตร ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอนควรเพิ่มกลยุทธ์หรือวิธีการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นและพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนแก่นักศึกษาให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาให้นักศึกษาเกิดความสุขในการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
2. ควรศึกษาการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดทักษะด้านความรู้ และเจตคติต่อรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน
3. ควรศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมากขึ้น
4. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพพร้อมด้วย โดยการจัดทำสนทนากลุ่ม เพื่อได้ข้อมูลที่หลากหลาย
5. ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์พยาบาลร่วมด้วย เพื่อได้ข้อมูลที่มาจากผู้เกี่ยวข้องทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

1. Ellis JR, Hartley CL. Nursing in today's world: trends, issues, and management. 10th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2012.
2. มงคล วิเศษฐิตัมภ์. มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ กรมกองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน; 2558.
3. สำนักงานเลขาธิการศึกษา. สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557-2558. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค; 2559.

4. ปุณยณัฐ พิมใจใส, นงนภัส วงษ์จันทร์. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. ว.พยาบาลทหารบก 2561; 19(1): 154-163.

5. ชุติมา บุณยอนันต์, นิรนาท วิทย์โชคกิตติคุณ, ศรีสุดา เอกถรรณรัตน์, รพีพรรณ วิบูลย์วัฒนกิจ. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลายในวิชาการพยาบาลมารดา ทารกแรกเกิดและการผดุงครรภ์. พินเนศวร์สาร 2562; 15(2): 175-186.

6. Bloom BS. Human characteristics and school learning. New York: Mc Graw-Hill Book; 1982.

7. สีนินาฏ หงส์ระนัย, นิรามัย อุดาหะ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ว.มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2555; 8(2): 77-89.

8. รณชัย คนบุญ, กัลยา ปังประเสริฐ, วันวิสาข์ คีรีวาท, จุฑามาศ นาไชยภูมิ. แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 2 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. ว.วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 2563; 10(1): 147-155.

9. รุ่งฤดี กล้าหาญ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ว.พยาบาลทหารบก 2557; 15(3): 412-420.

10. กาญจนา เลิศถาวรธรรม, กรรณิการ์ กิจนพเกียรติ, อรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. ว.การพยาบาลและการศึกษา 2557; 7(4): 13-24.